

Omgevingstafel Norg

Verslag Startbijeenkomst

Dinsdag 25 oktober 2022, van 19.30 tot 22.00 uur

De Brinkhof te Norg

Aanwezig

Naast onafhankelijk procesbegeleider Leendert Klaassen en omgevingstraject ondersteuner Wilma van Rijswijk zijn afvaardigingen aanwezig van: Tijdelijke Werkgroep Mijnbouwschade Een (TWME), Vereniging Dorpsbelangen Langelo, Vereniging Plaatselijk Belang Een, Actieve dorpsbewoner Steenberg, Belangenvereniging Norg, Dorpsbelangen Nieuw-Roden, Gemeente Noordenveld, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK). Via teams zijn de twee werkgroepleden van de NAM aanwezig. Door corona kunnen zij niet fysiek aanwezig zijn.

Welkom door onafhankelijk procesbegeleider Leendert Klaassen

We starten deze avond met een welkomstwoord van Leendert Klaassen, onafhankelijke procesbegeleider van het Omgevingstraject Grijpskerk Norg. Deze startbijeenkomst Norg is vooral informeel, ter (verdere) kennismaking en agendavormend. Tijdens de startbijeenkomst worden de eerste thema's vastgesteld waarmee een vervolg planning gemaakt kan worden.

Verder komt deze avond aan bod:

- o Samenvatting van waar staan we en waarom we hier zitten
- o Kennismaking en achtergrond van ieders rollen
- o Uitwisseling van verwachtingen ten aanzien van een ieders bijdrage en resultaten van het omgevingstraject
- o Aanleiding van het omgevingstraject
- o Toelichting op de voorgenomen afbouw van laagcalorische capaciteitsmiddelen en inzet van de ondergrondse gasopslagen Grijpskerk en Norg capaciteitsmiddelen
- o Toelichting op de rollen, samenstelling en verhouding tussen omgevingstafel, werkgroep en Stuurgroep
- o Samenstelling omgevingstafel Norg
- o Inventarisatie & prioritering thema's
- o Communicatie met de omgeving
- o Rondvraag

Samenvatting waar staan we en waarom we hier zitten

Door alle ontwikkelingen rondom het Groningenveld en de impact van de geopolitieke situatie (o.a. stagnatie levering Russisch gas, stijgende prijzen) is er veel dynamiek in het gasdossier.

De discussie rondom de inzet van het Groningenveld en de ondergrondse bergingen is relevanter dan ooit. De inzet van de ondergrondse opslagen blijft belangrijk voor de (snelle) afbouw van het Groningenveld. Deze lijn is uitgezet en ingezet. De Staatsecretaris Hans Vijlbrief wil hier ook aan vast houden.

Het omgevingstraject is gestart om samen in gesprek te gaan over de toekomst van de ondergrondse gasopslagen in Norg en Grijpskerk. Samen betekent in dit gezamenlijk

traject vertegenwoordigers, inwoners, ondernemers nabij de gasopslagen van Norg en Grijpskerk. En de vier initiatiefnemende partijen: Gemeente Noordenveld en Gemeente Westerkwartier, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de NAM.

In het omgevingstraject gaat het om hoe we samen de lasten voor de omgeving zoveel mogelijk kunnen beperken of wegnemen. En de wijze waarop de omgeving zou kunnen meedelen in mogelijke positieve effecten en eventuele toekomstige opbrengsten van het uitfaseringsproces. In deze samenwerking staat het respect voor ieders belang, en het behoud van ieders verantwoordelijkheden en bevoegdheden centraal. Dit geldt voor alle betrokkenen.

Leendert Klaassen haalt de factsheet aan. Deze factsheet is bij de uitnodiging voor deze avond meegestuurd. Ook is deze op papier uitgedeeld tijdens deze avond. In deze eerste fase van de omgevingstafel zal de nadruk liggen op het ontzorgingsspoor. Later deze avond wordt gesproken over de gewenste onderwerpen en de volgorde waarin deze aan de orde zullen komen.

Kennismaking, achtergrond van ieders rollen en uitwisseling van verwachtingen ten aanzien van een ieders bijdrage en resultaten van het omgevingstraject

We maken verder kennis met de deelnemers van de omgevingstafel Norg. De groep bestaat uit afgevaardigden van de Tijdelijke werkgroep mijnbouwschade Een, Vereniging Dorpsbelangen Langelo, Vereniging Plaatselijk Belang Een, Actieve dorpsbewoner Steenberg, Belangen vereniging Norg, Gemeente Noordenveld, Ministerie van Economische Zaken en Klimaat (EZK) en de NAM.

Verschillende deelnemers vertellen dat ze schade aan hun huis hebben of in hun directe omgeving mensen kennen met schade. Ze hebben hierdoor ervaring met de moeizame en inconsequente schadeafhandeling. Velen hopen dan ook dat de omgevingstafel een bijdrage kan leveren aan een (ver)beter(d) en eerlijker schadeafhandeling. De deelnemers realiseren zich dat hun eigen en ook andere individuele dossiers niet via de tafel opgelost kunnen worden.

Verschillende deelnemers van de tafel beschikken over ruime kennis over de situatie, effecten en problemen rondom de ondergrondse opslag van Norg. Deze willen zij graag delen met de andere deelnemers. Daarnaast zijn er ook deelnemers die beperkte kennis van deze materie hebben.

Er klinkt bij velen wel een sceptische ondertoon. Kunnen we als deelnemers van de tafel opboksen tegen de grote instanties. Toch delen alle deelnemers de wens om gezamenlijk de lasten te beperken en goede afspraken te maken over de lusten.

Aanleiding van het omgevingstraject

EZK geeft een presentatie over de afbouw van de gaswinning uit het Groningenveld en welke rol de gasopslagen in Grijpskerk en Norg hierin spelen. Deze presentatie is gedeeld met de deelnemers van de tafel. Tijdens deze presentatie zijn enkele vragen gesteld.

Vraag: wordt de opslag van Norg alleen gevuld met gas van het Groningenveld of wordt er ook of alleen importgas opgeslagen?

Er wordt geen onderscheid gemaakt. Gas is gas.

Vraag: wordt er vastgehouden aan afsluiten Groningenveld en later Norg nu de geopolitieke situatie zo instabil is?

Ja, staatssecretaris Vijlbrief houdt vast aan het besluit het Groningenveld (versneld) af te sluiten. Leveringszekerheid moet wel gegarandeerd blijven. Er wordt steeds minder gas afgenomen. Op deze afname is EZK ook aan het sturen.

Toelichting op de voorgenomen afbouw van laagcalorische capaciteitsmiddelen en inzet van de ondergrondse gasopslagen Grijpskerk en Norg.

Via teams geeft de NAM een presentatie waarin een toelichting over de ondergrondse opslag van Norg wordt gegeven. Hoe de afbouw gerealiseerd wordt en welke tijdslijn gevolgd wordt. Deze presentatie staat in hetzelfde document met de presentatie van EZK, en is bij dit verslag gevoegd. Tijdens deze presentatie zijn verschillende vragen gesteld.

Vraag: Wie bepaalt welke werkdruk er mag zijn en mag hier 'zomaar' van afgeweken worden?

De werkdruk wordt bepaald door het werkvolume. In het opslagplan wordt per compartiment, per opslagput bepaald welk werkvolume er minimaal en maximaal mag zijn. Dit bepaalt ook de werkdruk. De NAM mag niet boven het maximale en niet onder het minimale werkvolume komen. Dit wordt nauwlettend gecontroleerd en deze cijfers worden ook gepubliceerd.

Vraag: wanneer treedt de meeste bodemdaling op?

Bij de productie van het gas is de bodem gevoeliger voor bodembeweging. Dit wordt ook in de gaten gehouden met seismologische analyse door onder anderen KNMI.

Vraag: worden alleen de effecten van de ondergrondse opslagen meegenomen aan de tafel of ook die van de omliggende (kleine) gasvelden? De SodM neemt dit nu nog niet mee in onderzoeken.

Het omgevingstraject en ook de tafels zijn gestart naar aanleiding van de ontwikkelingen en afbouw van de ondergrondse gasopslagen. Als de omliggende kleine velden ook impact hebben op wat er in dit gebied plaatsvindt zou dat wel moeten worden meegenomen als bespreekpunt van de omgevingstafel.

Het zou wel logisch zijn dat het onderzoeken van deze effecten meegenomen wordt in de beoordelingen van SodM en andere partijen. Dit zouden we dus te zijner tijd mee kunnen nemen in onze aanbeveling, adviezen.

Toelichting op de rollen, samenstelling en verhouding tussen omgevingstafel, werkgroep en Stuurgroep

Er zijn in het omgevingstraject drie lagen: Tafel < - > Werkgroep < - > Stuurgroep. Deze werken in wisselwerking met elkaar. Op bestuurlijk niveau is er een Stuurgroep van de vier initiatief nemende partijen (gemeenten Noordenveld en Westerkwartier, EZK en de NAM). De Stuurgroep neemt besluiten over voorstellen die ingediend worden vanuit de werkgroep en de omgevingstafels.

De omgevingstafel met vertegenwoordigers uit de omgeving heeft een informerende, signalerende, reflecterende en adviserende rol, en kan gevraagd en ongevraagd advies uitbrengen aan de Stuurgroep. In het besluitvormingsproces van de Stuurgroep wordt uitgegaan van de zorgvuldige behandeling van de adviezen van de omgevingstafel. Dit betekent dat de deelnemers van de omgevingstafel een terugkoppeling ontvangen van de uitkomsten van de discussie aan de Stuurgroep.

De werkgroep bestaat uit medewerkers van de vier initiatiefnemende partijen. De werkgroep heeft als rol besluiten van de Stuurgroep voor te bereiden en een informerende rol naar de omgevingstafel.

Voor de samenwerking tussen deze drie partijen is het belangrijk dat de uitwisseling van informatie tussen de verschillende partijen inzichtelijk is. Zodat duidelijk wordt waartoe de informatie bijdraagt en wat de effecten zijn van adviezen. De informatie-uitwisseling is géén eenrichtingsverkeer. Van de omgevingstafel via de werkgroep naar de Stuurgroep en andersom. En van de omgevingstafel naar de omgeving en andersom. Leendert Klaassen is als onafhankelijk procesbegeleider verantwoordelijk voor een goed en correct verloop van het proces. Hij ziet er op toe dat de verschillende belangen worden meegewogen in de formele besluitvorming.

Samenstelling omgevingstafel Norg

Voor dit startmoment is de samenstelling van de omgevingstafel Norg goed. Leendert Klaassen vertelt dat we graag we een nog breder gedragen samenstelling zouden willen. Er zijn nu nog geen mensen bij vanuit de zakenkring. Vanuit Belangenvereniging Norg wordt contact gezocht met de zakenkring. In de omgeving is de Boeren Business Club actief. Vanuit Vereniging Plaatselijk Belang Een wordt de Boeren Business club benaderd met de vraag of ze willen aansluiten.

Roden heeft verschillende wijkbelangenverenigingen. Onderzocht wordt of vanuit deze groep één gezamenlijke afgevaardigde kan aansluiten bij de tafel. Daarnaast wordt ook gekeken of vanuit De Velden, Veenhuizen en/of Zevenhuizen verdere aansluiting wenselijk is.

Vraag; sluit de klankbordgroep Norg nog aan?

Nee. Deze klankbordgroep is politiek verbonden aan politieke partijen en aan de gemeenteraad. Vanuit de gemeente Noordenveld is ambtenaar Menno Nienhuis in de werkgroep aangesloten en in de Stuurgroep burgemeester Klaas Smid. De klankbordgroep wordt door Klaas en Menno geïnformeerd.

Inventarisatie & prioritering thema's

Leendert Klaassen vertelt hoe de tafel van Grijpskerk is gestart en dat de drie sporen gevolgd worden: Vergunningenspoor, Ontzorgingsspoor en een Investeringsagenda. In Grijpskerk is na een brainstorm een prioritering van onderwerpen vastgesteld. Maar voordat dieper en inhoudelijk op deze punten wordt ingegaan zal er eerst een kennissessie Ondergrond-bodemgesteldheid worden georganiseerd. Dit zou ook een stap kunnen zijn die de deelnemers van de tafel van Norg zouden kunnen nemen. Benadrukt wordt dat de tafel van Norg niet alles moet volgen van de tafel Grijpskerk en andersom. Ja, het is belangrijk om elkaars ontwikkelingen te volgen maar de situatie rondom de beide opslagen verschilt wel van elkaar. Diverse deelnemers aan tafel zouden een kennissessie Ondergrond-bodemgesteldheid op prijs stellen.

Leendert Klaassen geeft aan dat het belangrijk is om het gesprek in de breedte te voeren voor een gedragen advies. Een en ander zodat de Stuurgroep (met de input van tafel en werkgroep) kan komen tot een concreet afsprakenkader.

De inventarisatie start met het selecteren van een aantal thema's die de aankomende periode worden uitgewerkt. Daarin is een eerste belangrijke stap het formuleren van vragen: wat is het probleem? Wat willen we weten? Waarom willen we dat weten? Wie of welke instantie zou een rol kunnen spelen in het beantwoorden van de vraag of het oplossen van het probleem?

De deelnemers van de omgevingstafel brengen al brainstormend onderwerpen in. Er wordt geconcludeerd dat er drie hoofdonderwerpen zijn die prioriteit hebben. Waarbij we als eerste met a. en b. de hoogste urgentie hebben. In een eerste brainstorm zijn verschillende sub-onderwerpen aan bod gekomen.

a) Schadeafhandeling – Bewijsvermoeden

Aan de tafel worden irritaties, frustraties rondom de behandeling, voortgang, tempo en willekeur van de schadeafhandeling besproken. De interpretatie van het wettelijk bewijsvermoeden is onduidelijk. De gevolgen van directe en indirecte schade van onder andere effecten van grondwaterniveau zouden aandacht moeten hebben volgens verschillende tafeldeelnemers.

Daarnaast zou goed gekeken moeten worden naar de effecten van de gestapelde mijnbouw: opslag in Norg en winning van gas op de verschillende velden in de omgeving.

b) Monitoring

Goed om met elkaar te kijken wat wenselijk is om te monitoren en welke resultaten hiervan verwacht worden. Welke trillingssensoren zijn er al in de omgeving? Wat wordt er precies gemeten en hoe. Doet het KNMI dit of ook andere partijen en zo ja, wie. Sluiten deze methodes aan met wat de inwoners willen en wat vanuit de tafel wenselijk is. Kan of moet dit uitgebreid worden?

Communicatie met de omgeving

Leendert Klaasen vertelt dat de Stuurgroep door de werkgroep wordt geïnformeerd. Daarnaast zijn er verschillende organisaties die ook op de hoogte worden gehouden zoals provincie en waterschappen.

De verschillende dorpsbelangen hebben natuurlijk de mogelijkheid om via hun eigen kanalen (zoals nieuwsbrieven, website e.d.) hun achterban te informeren.

De werkgroep staat in verbinding met beide omgevingstafels. Ontwikkelingen en resultaten zullen ook met elkaar gedeeld worden. Als samenwerking wenselijk is kan dat uiteraard ook.

Wilma van Rijswijk (ondersteuner omgevingstraject) vertelt dat er een algemene website komt voor het omgevingstraject. Hierop wordt informatie gedeeld over het omgevingstraject zelf, de afbouw en de twee omgevingstafels. Daarnaast wordt doorverwezen naar de verschillende meewerkende instanties. Verslagen zullen ook gepubliceerd worden op de site.

Rondvraag

De deelnemers krijgen de ruimte om nog een laatste bijdrage te leveren aan deze startavond. Er wordt aangegeven dat de tafeldeelnemers het fijn vinden dat naast vertegenwoordigers van de dorpen juist ook mensen aan tafel zitten vanuit gemeente, EZK en de NAM. Dit geeft aan dat iedere partij serieus bezig is met het traject en dat geeft de deelnemers motivatie.

Afsluiting

Leendert Klaassen sluit de startbijeenkomst en dankt iedereen voor zijn, haar komst. De werkgroep gaat met de resultaten van deze bijeenkomst aan de slag.

Het verslag zal met iedereen gedeeld worden. Een volgende sessie van de omgevingstafel zal een Kennissessie worden. Planning hiervan is wel afhankelijk van de agenda's van de experts van SodM en TNO.